

šťovna. Z toho plyne závěr, že ustanovení § 282 odst. 1 se vůbec na stanovy býv. nemoc. pokladen nevztahuje a že tyto stanovy proto tímto ustanovením zrušeny nebyly. Pro stanovy platí ustanovení § 278, z něhož je zřejmo, že zákonodárce stanovy dosavadní, t. j. do jeho účinnosti platné nepokládá za zrušené, třeba je nikde výslovně v platnosti nezachovává. Proto neshledal nss správným názor stížnosti, že § 7 stanov okr. nemoc. pojišťovny v P. byl zrušen ustanovením § 282 odst. 1 cit. zák. a námitku stížnosti, o tento názor opřenou, shledal bezdůvodnou.

Stížnost tvrdí dále, že ustanovení § 7 stanov okr. nemoc. pojišťovny, jež byly usneseny a schváleny již v roce 1919, odporuje ustanovením zák. č. 221/24 ve znění zák. č. 184/28 Sb., a že proto je neplatné a žal. úřad nemohl o ně svůj výrok opřít. Po té stránce dovolává se stížnost ustanovení § 30 zák. č. 221/24 Sb. Ani tuto námitku neshledal nss důvodnou. Že zák. č. 221/24 Sb. vychází od toho, že dnem jeho účinnosti nebyly dosavadní stanovy nemoc. pokladen v nemoc. pojišťovny přeměněných zrušeny, nýbrž že i nadále s jich existencí počítá, bylo již nahoře dovedeno. Co mají stanovy obsahovati, vypočítává demonstračně (arg. slůvko zejména) § 71. Ten pod písmenou g) ustanovuje, že mají obsahovati ustanovení o oznámeních, týkajících se pojistného poměru. Stanoví-li § 7 oněch stanov, že osoby, jež prokáží, že jsou pojištěny u některé jiné pokladny (nyní pojišťovny), mohou vystoupiti z okr. nemoc. pokladny (nyní pojišťovny) v P. pouze ke konci kalendářního půlletí, když ohlásily své vystoupení měsíc před tím, jde zřejmě o ustanovení, které spadá mezi ustanovení o oznámeních, týkajících se pojistného poměru. Nevybočuje tedy ustanovení to z rámce § 71 cit. zák. Nelze proto tvrditi právem, že je nepřípustné nebo že je v rozporu se zákonem, který nikde nemá ustanovení, že by přestup pojištěnce z jedné pojišťovny do druhé nemohl a nesměl ustanovením stanov býti vázán na určité lhůty.

Neprávem dovolává se stížnost pro své opačné nazírání § 30 cit. zák. Tento § 30 navazuje na dva předchozí §§ a ustanovuje jen, že pojištění u pojišťoven uvedených v těchto dvou §§ vyžaduje souhlasu pojištěnce. Z toho nedá se však nic vyvoditi pro otázku, zda přestup z jedné pojišťovny do druhé za trvání pojistného poměru může stanovami pojišťovny býti terminován. Ustanovení to nelze nijak považovati za náhradu čl. VI zák. č. 457/1917 ř. z., jak to tvrdí stížnost, kterým býv. nemoc. pokladny byly zmocněny do stanov pojmouti ustanovení o terminování ohlášek výstupu z nemoc. pokladny. Jeť zřejmo, že § 30 zák. č. 221/24 Sb. jedná o něčem zcela jiném.

Z uvedených důvodů neshledal nss, že by žal. úřad, opřev nař. rozhodnutí o ustanovení § 7 stanov okr. nemoc. pojišťovny v P., byl jednal v rozporu se zákonem.

Č. 12.080.

**Pojištění nemocenské, invalidní a starobní
Chovanec dobročinného spolku nebo jeho zaměstnanec?**

(Nález ze dne 12. října 1935 č. 18.645/35.)

V ě c: Spolek »Armáda Spásky« v P. (adv. Dr. Karel Setunský z Prahy) proti zemskému úřadu v Praze o náhradu podpůrného nákladu a proti okresnímu úřadu v Liberci o pojistné.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušují pro vadnost řízení.

D ů v o d y: I. Platebním výměrem ze 16. prosince 1930 předsala okr. nemoc. pojišťovna v L. stěžujícímu si spolku k náhradě částku 582 Kč, kterou vynaložila na léčení a podporování Antonína O., jenž onemocněl dne 1. ledna 1930, nebyl však stěžujícím si spolkem k pojištění přihlášen.

V odvolání z tohoto výměru namítal stěžující si spolek mimo jiné v podstatě, že Antonín O. nepodléhal v poměru ke spolku pojistné povinnosti, neboť nebyl jeho zaměstnancem, nýbrž byl jen přijat do spolkového útulku v L. jako chovanec a konal určité domácí práce podle domácího řádu. Rozhodnutím z 23. listopadu 1931 okr. úřad v Liberci odvolání vyhověl a platební výměr pojišťovny zrušil.

K odvolání okr. nemoc. pojišťovny v L. zrušil zem. úřad v Praze rozhodnutím z 30. září 1932 rozhodnutí okr. úřadu v Liberci a obnovil platnost platebního výměru pojišťovny v podstatě z těchto důvodů: Z výsledků řízení, zejména z výpovědi Kamila P. jde, že Ant. O. byl v útulku Armády Spásky v L. od 3. října do 28. prosince 1929 a že tam konal různé práce, jako štípání dřeva, čištění, vyklepávání koberců a mytí podlah a oken. Dále jest zjištěno, že za tyto práce dostával O. byt, stravu a příležitostně také peněžitou odměnu. Spolek Armáda Spásky tvrdí, že Antonín O. nevykonával tyto práce na základě smlouveného služebního poměru, nýbrž na základě úmluvy, kterou každý, kdo chce být přijat do jejího útulku, musí podepsat a již se zavazuje k vykonávání prací, jichž jest v útulku případně potřeba. Podle tvrzení spolku Armáda Spásky jsou však osobám do útulku přijatým práce tyto ukládány pouze proto, aby nebyly sváděny k zahálčivosti. Z obsahu ujednání mezi O. a spolkem Armáda Spásky, které prý O. podle jejího tvrzení podepsal, se podává, že O. se zavázal vykonávat všechny práce, které mu byly přikázány a že za to spokojil se s poskytnutím bytu a stravy. Z těchto zjištění, že totiž O. se zavázal vykonávat práce a že práce ty také skutečně konal, přirozeně podle příkazů zřízenců spolku Armáda Spásky mu udělovaných, dlužno mít za to, že mezi ním a spolkem Armáda Spásky byl uzavřen smluvený poměr služební, na základě něhož byly práce ty vykonávány a že tudíž O. v zaměstnání u Armády Spásky podléhal podle § 2 zák. č. 221/24 Sb. pojistné povinnosti. Okolnost, jaké pohnutky vedly O., resp. Armádu Spásky k uzavření této smlouvy, zda to byly pohnutky ziskové, či rázu humanitního, jest pro posouzení sporného případu naprosto nerozhodna.

II. Platebním výměrem ze 16. února 1931 předsala nahoře uvedená pojišťovna stěžujícímu si spolku pojistné nemocenské, starobní a invalidní v částce 134.75 Kč za Antonína O. za dobu od 3. října 1929 do 28. prosince 1929.

Odvolání, jež z tohoto platebního výměru podal stěžující si spolek, bylo zamítnuto rozhodnutím okr. úřadu v Liberci ze 3. prosince 1932 z těchto důvodů: Konaným šetřením bylo zjištěno, že O. od 3. října do 28. prosince 1929 konal různé práce, za tyto práce pak dostával byt, stravu a příležitostně také peněžitou odměnu. Tyto práce vykonával na základě úmluvy, kterou musil podepsati a již se zavázal k vykonávání prací, kterých je v útulku potřeba. Za to se spokojil poskytnutím stravy a bytu. Z okolností, že O. se zavázal vykonávati práce a práce skutečně vykonával, přirozeně podle příkazů zřízenců spolku, dlužno míti za to, že byl mezi ním a spolkem uzavřen smluvní poměr pracovní, a podléhal proto O. na základě § 2 zák. č. 221/24 Sb. pojistné povinnosti. Jaké pohnutky vedly k uzavření pracovní smlouvy, jest pro posouzení sporného případu nerozhodné.

K nss jest podána stížnost jak do rozhodnutí zem. úřadu v Praze o náhradě podpůrného nákladu, tak do rozhodnutí okr. úřadu v Liberci o pojistném. O těchto stížnostech uvážil nss:

V obou případech jest mezi stranami sporno, zda Antonín O. podléhal pojistné povinnosti podle § 2 zák. o sociálním pojištění č. 221/24 Sb., jenž stanoví, že pojištěním povinen a podle tohoto zák. je pojištěn, kdo v republice Čsl. vykonává práce nebo služby na základě smluveného poměru pracovního, služebního neb učňovského a nevykonává jich jako vedlejší zaměstnání nebo příležitostně. Podle tohoto ustanovení nezakládá se tedy pojistná povinnost již pouhým faktem, že určitá osoba vykonává práce nebo služby, nýbrž jest podmíněna tím, že práce nebo služby se vykonávají na základě smluveného poměru pracovního, služebního.

V dnešním případě pak jest spor právě o to, zda práce, které Antonín O. podle obsahu naříkaných rozhodnutí konal, vykonával na základě smluveného poměru služebního, pracovního. V této příčině jde pak ze správních spisů, že Antonín O. byl jako nezaměstnaný přijat do útulku, jež stěžující si spolek zřídil v J. podle § 2 č. 3 svých stanov, kde se určuje, že spolek zřizuje a udržuje sociální ústavy a instituce, sloužící k opatření výživy a pobytu sirotkům, nezaměstnaným nebo jiným lidem..., aby byli vráceni pravidelnému, řádnému a poctivému životu. Při tom podepsal zvláštní »dohodu«, v níž prohlásil mimo jiné, že podrobuje se všem nařízením, která v útulku platí nebo budou dána, a že bude ochotně konati veškerou uloženou práci. Podle údajů svědka P. bylo O.-ovi jako každému chovanci v útulku dáno, aby nezahálel, příležitostně zaměstnání jako štípání dříví, čištění, vyklepávání koberců, mytí podlah, oken a jiné lehké práce. V útulku byl O.-ovi poskytnut byt a strava.

Z těchto všech skutečností jde, že Antonín O. byl přijat do útulku stěžujícího si spolku jako jeho chovanec, a že tímto přijetím do útulku měla mu býti zabezpečena existence po dobu, než by ji mohl uhájiti svým vlastním řádným zaměstnáním. Jsa přijímán do útulku podrobil se jeho domácímu řádu a vykonával pak práce, související s vnitřním hospodářstvím útulku. Je-li tomu tak, jest na snadě úsudek, že práce ty konal na

základě svého zvláštního chovaneckého poměru k stěžujícímu si spolku, nikoli na základě poměru služebního nebo pracovního, jenž za stavu, jaký jest dán v přítomném případě, mohl by býti předpokládán jen tenkrát, kdyby byly zjištěny zvláštní okolnosti, které by poměru takovému výrazně nasvědčovaly.

Takových zvláštních okolností žal. úřady nezjistily, a jsou proto nař. rozhodnutí, jež přes to dospěla k závěru, že šlo o poměr služební, pracovní, stížena podstatnou vadou.

Č. 12.081.

Pojištění nemocenské: I. Ustanovení § 160 a) zák. č. 221/1924 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb. nedopadá na případ, kde jde o to, podléhá-li pojištění u okr. nemoc. pojišťovny zaměstnanec, který je účasten pojištění u Léčebního fondu veř. zaměstnanců. — II. U osoby, která provozuje zaměstnání námezdní a požívá doživotního důchodu z dřívějšího poměru služebního, lze zaměstnání ono kvalifikovati jako vedlejší ve smyslu § 2 odst. 1 zák. č. 221/1924 Sb., je-li zaměstnání ono při srovnání s celkovou hospodářskou a sociální situací osoby té podružným.

(Nález ze dne 15. října 1935 č. 18.812/35.)

P r e j u d i k a t u r a: Boh. A 7563/28, 8718/30, 10.715/33.

V ě c: Okresní nemocenská pojišťovna v Ž., Dr. Jan S. a Frant. Č. ve V. proti zemskému úřadu v Bratislavě o nemocenské pojištění.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro vadnost řízení.

D ů v o d y: Okr. nemoc. pojišťovna v Žilině prohlásila výměrem z 5. března 1929 Františka Č. v zaměstnání u Dra Jana S. od 15. srpna 1928 podle ustanovení zák. čl. XIX:1907, resp. zák. č. 117/1926 Sb. za nemocenským pojištěním povinna a zařadila ho podle měsíčního platu 1.000 Kč do XIII. mzdové třídy. Ke stížnosti zaměstnavatele a zaměstnance zrušil okr. úřad v Žilině tento výměr pojišťovny.

Nař. rozhodnutím zrušil však zem. úřad v Bratislavě výměr okr. úřadu v Žilině a obnovil platnost výměru okr. nemoc. pojišťovny z 5. března 1929 s tím, že je její věcí, aby provedla správné zařazení Fr. Č. s měsíčním platem 500 Kč. V důvodech bylo uvedeno: Fr. Č. vstoupil od 15. srpna 1928 do služeb Dra S. Podle jeho doznání dostával měsíčně za práce kancelářské, spojené s projednáváním pozůstalostních záležitostí, honorář 500 Kč. V téže době byl Č. podle dopisu starosty města Nitry pensionován a dostával od města výslužné s přídavkem ročně 4.700 Kč. V této kritické době, kdy Fr. Č. fakticky nebyl aktivním městským zaměstnancem, bydlil se svou manželkou v jejím domku ve V. a staral se o zaopatření 2 dětí ve věku od 4 měsíců do 2 let. Tak byla nucena i jeho manželka pracovati v kanceláři Dra S. jako výpomocná